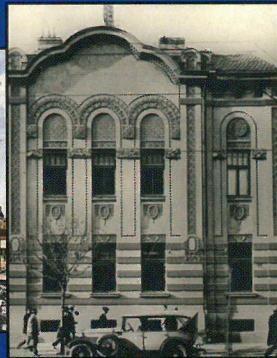

Душан Р. Бајагић

Управљање
Министарством просвете
Краљевине Срба, Хрвата
и Словенаца

ИМС

ИНСТИТУТ ЗА НОВИЈУ ИСТОРИЈУ СРБИЈЕ
THE INSTITUTE FOR RECENT HISTORY OF SERBIA

БИБЛИОТЕКА „СТУДИЈЕ И МОНОГРАФИЈЕ“
Књига бр. 52

За издавача
Др Момчило Митровић

Редакција
Др Гордана Кривокапић-Јовић (одговорни уредник)
Др Олга Манојловић Пинтар
Др Мирослав Перишић
Др Мира Радојевић
Др Драган Богетић

Рецензенти
Проф. др Милан И. Миљевић
Др Софија Божић

Штампање ове књиге помогло је
Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије

Душан Р. Бајагић

УПРАВЉАЊЕ МИНИСТАРСТВОМ
ПРОСВЕТЕ КРАЉЕВИНЕ СХС

БЕОГРАД, 2009

САДРЖАЈ

РЕЧ АУТОРА	5
УВОД	7
I ИСТОРИЈСКЕ ДИМЕНЗИЈЕ ПРОМЕНА И РАЗВОЈА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ КОД ЈУЖНОСЛОВЕНСКИХ НАРОДА	27
ТЕРИТОРИЈАЛНА РАСПРОСТРАЊЕНОСТ ПЛЕМЕНСКИХ ЗАЈЕДНИЦА ЈУЖНОСЛОВЕНСКИХ НАРОДА И ФОРМИРАЊЕ ПРВИХ ДРЖАВА У СРЕДЊЕМ ВЕКУ .	27
Државноправни развитак земаља у Хабзбуршком царству од XVI до почетка XX века	33
Србија и Црна Гора у борби за независност и стицање државности ..	46
Србија у XIX и почетком XX века	46
Црна Гора од краја XVIII до почетка XX века	54
Државно-правни оквир Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца	59
Стварање Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца	59
Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца	64
Ликвидација покрајинских управа и стварање обласних управа	72
II Организација Министарства просвете у области вишег и високог школства у Краљевини СХС	77
Прописане функције за област просвете и надлежност министра просвете према Уставу Краљевине СХС од 28. јуна 1921. и актима Владе	77
Универзитети, факултети и више школе у Краљевини СХС	88
Аутономија универзитета у Краљевини СХС	93
Број наставног особља на универзитетима, факултетима и вишим школама у Краљевини СХС	96
Број студената на универзитетима, факултетима и вишим школама у Краљевини СХС	106
Социјална и верска структура студената у Краљевини СХС ...	109
Финансирање универзитета, факултета и виших школа у Краљевини СХС на основу буџета и закона о дванаестинама ..	111

III ОРГАНИЗАЦИЈА И УПРАВЉАЊЕ УНИВЕРЗИТЕТИМА У МНОШТВУ РАЗЛИЧИТИХ ПРАВНИХ СИСТЕМА	118
ОРГАНИЗАЦИЈА И УПРАВЉАЊЕ УНИВЕРЗИТЕТОМ У БЕОГРАДУ	118
Оснивање Универзитета у Београду	118
Надлежност Министарства просвете	121
Задатак и права Универзитета	123
Универзитетске власти	125
Ректор	125
Декан	128
Универзитетски савет	128
Универзитетско веће	129
Универзитетски савет након оснивања Универзитетског већа	130
Универзитетска управа	131
Факултетски савети	132
Административно особље	134
Наставници универзитета	136
Избор и постављање наставника	136
Дужности наставника	141
Права наставника	142
Учешће универзитетских наставника на међународним конгресима у иностранству	145
Студенти	146
Помоћ и награде	151
Дисциплинска уредба	155
Дисциплински поступак	157
Удружења студената	159
Задате функције и деловање министара просвете	
Краљевине СХС према Универзитету у Београду	162
Задате функције у законским и подзаконским актима прописаним за Универзитет у Београду од оснивања до школске 1929/30. године	162
Деловање министара просвете Краљевине СХС на Универзитету у Београду	166
Факултети	169
Научно-наставна основа на факултетима	170
Филозофски факултет	172
Правни факултет	174

<i>Технички факултет</i>	175
<i>Медицински факултет</i>	177
<i>Пољопривредни факултет</i>	178
<i>Православно богословски факултет</i>	183
Испити	188
<i>Дипломски испит</i>	189
<i>Докторски испит</i>	210
Задате функције и деловање министара просвете Краљевине СХС према факултетима на Универзитету у Београду	215
<i>Задате функције у актима прописаним за факултете Универзитета у Београду од оснивања Универзитета до школске 1929/30. године</i>	215
<i>Филозофски факултет</i>	215
<i>Правни факултет</i>	216
<i>Технички факултет</i>	218
<i>Медицински факултет</i>	218
<i>Православно богословски факултет</i>	220
<i>Пољопривредни факултет</i>	220
<i>Деловање министара просвете Краљевине СХС на факултете Универзитета у Београду</i>	223
Задате функције и деловање министара просвете Краљевине СХС појединачно према факултетима и према Београдском универзитету у целини	224
ОРГАНИЗАЦИЈА И УПРАВЉАЊЕ СВЕУЧИЛИШТЕМ У ЗАГРЕБУ	227
Факултети Свеучилишта и високе школе у Загребу	230
<i>Надлежности органа власти и управе Хрватске и Славоније према Свеучилишту и високим школама у Загребу</i>	236
<i>Свеучилишне и високошколске власти: Надлежности професорских зборова и Академичког сената на Свеучилишту и професорских вијећа на високим школама</i> ...	242
Наставници, чиновници и службеници Свеучилишта, факултета и високих школа	246
<i>Приватни доценти</i>	259
Научна и наставна основа на факултетима Свеучилишта и на високим школама у Загребу	263
Свеучилишне и високошколске установе	274
<i>Уводно разматрање</i>	274
<i>Семинари и заводи на Мудрословном факултету</i>	278
<i>Семинар за старокласичну филологију</i>	280

<i>Просеминар за старокласичну филологију</i>	281
<i>Хисторијски семинар</i>	282
<i>Семинар за хrvатски језик</i>	283
<i>Семинар за хrvатску и српску књижевност</i>	285
<i>Семинар за славенску филологију</i>	285
<i>Семинар за математику</i>	286
<i>Педагошки семинар</i>	286
<i>Семинар за њемачку филологију</i>	289
<i>Семинар за филозофију</i>	289
<i>Семинар за геометрију</i>	290
<i>Семинар за мачарски језик и књижевност</i>	291
<i>Семинар за романску филологију</i>	292
<i>Просеминар за романску филологију</i>	292
<i>Семинар за теоретску физику</i>	293
<i>Заводи Мудрословног факултета</i>	299
<i>Семинар Правословног и државословног факултета</i>	305
<i>Знанствено-теолошки семинар на Богословном факултету</i> ..	311
<i>Установе Лијечничког факултета</i>	314
<i>Заводи Гospодарско-шумарског факултета</i>	316
<i>Установе Техничке високе школе</i>	325
<i>Установе Ветеринарске високе школе</i>	331
<i>Лабораториј Високе школе за трговину и промет</i>	336
<i>Течајеви на Свеучилишту и високим школама у Загребу</i>	343
<i>Свеучилишна књижница</i>	350
<i>Испити</i>	352
<i>Појединачни испити</i>	356
<i>Државни испити</i>	358
<i>Строги испити</i>	384
<i>Нострификација диплома доктора наука на</i>	
<i>Свеучилишту у Загребу</i>	407
<i>Студенти на Свеучилишту и високим школама</i>	411
<i>Упис редовних и ванредних студената на</i>	
<i>Свеучилиште и високе школе</i>	411
<i>Науковине на факултетима и високим школама</i>	416
<i>Студенти на одслужењу војног рока</i>	420
<i>Студенти на Свеучилишту за време Првог светског рата ...</i>	421
<i>Права и дужности студената по окончању Првог светског</i>	
<i>рата и за време аутономије Хрватске и Славоније</i>	
<i>у Краљевини СХС</i>	426

Свеучилиште у Загребу после укидања Покрајинске управе за Хрватску и Славонију	448
Свеучилиште у Загребу после школске 1926/27. године	456
ЗАВРШНА РАЗМАТРАЊА	467
РЕЗЮМЕ	481
SUMMARY	491
ИЗВОРИ И ЛИТЕРАТУРА	501